

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԽԹԱՆՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՐԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ*

ՀՏԴ: 027.625(479.25)

DOI: 10.54503/2953-8092.2023.2(2)-88

ՆԱԻՐԱ ԱՃԵՄՅԱՆ

Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարան

ORCID: [0009-0007-2034-8062](https://orcid.org/0009-0007-2034-8062)

Երեխային պետք է սովորեցնել գրադարանից օգտվել վաղ հասակից, քանի որ այս դեպքում հավանականությունն առավել մեծ է, որ նա կշարունակի գրադարանից օգտվել նաև հետագայում: Երեխաների ընթերցանության կազմակերպման գործընթացը գործողությունների փոխկապակցված շղթա է: Հարկավոր է ուշադրություն և հոգաբարոյություն, որպեսզի այն ճիշտ կազմակերպվի:

Սույն ուսումնասիրության մեջ կանդրադառնանք փոփոխվող և զարգացող աշխարհում մանկապարտնեկան ընթերցանության խթանմանը վերաբերող և նպաստող ծրագրերին ու միջոցառումներին, նաև՝ միջազգային համագործակցության կարևորությանը՝ Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանի փորձի օրինակով:

A child should be taught to use the library from an early age, because in this case, the it is more likely that he will continue to use the library in the future. The process of organizing children's reading is an interconnected chain of actions. It takes care and attention to get it right.

In this research, we will look at the programs and measures related to and contributing to the promotion of children's reading in the changing and

---

* Հոդվածը ներկայացվել է 13.11.2023, գրախոսվել է 06.12.2023, ընդունվել է տպագրության 20.12.2023:

The article was submitted on 13.11.2023, reviewed on 06.12.2023, accepted for publication on 20.12.2023.

developing world, as well as the importance of international cooperation, on the experience of the Khnko Aper National Children's Library.

Բանալի բառեր՝ մանկական գրադարան, միջազգային համագործակցություն, մանկապատանեկան ընթերցանության խթանում, միջազգային ծրագրեր և նախագծեր:

Ինչպես հղել՝ Աճեմյան Ն. (2023), Մանկապատանեկան ընթերցանության խթանման գործում միջազգային համագործակցության դերակատարությունը, *Լրագրու Հայկական գրադարանային ասոցիացիայի*, 2(2), 88–99. [https://doi.org/10.54503/2953-8092.2023.2\(2\)-88](https://doi.org/10.54503/2953-8092.2023.2(2)-88)

How to cite (APA style): Atshemyan N. (2023), The Role of International Cooperation in Promoting Reading among Children and Young Adults, *Herald of the Armenian Library Association*, 2(2), 5-29. [https://doi.org/10.54503/2953-8092.2023.2\(2\)-88](https://doi.org/10.54503/2953-8092.2023.2(2)-88)

Ներածություն

Կարևորելով ընթերցանության դերը կրթամշակութային համակարգը հզորացնելու գործում՝ անհրաժեշտ է ընթերցանության խթանման նախադրյալներ, հիմքեր ու սովորույթ ձևավորել դեռևս երեխայի վաղ հասակից: Երեխայի ընթերցող դառնալու իրավունքի իրացման համար կարևոր է թե՛ ընտանիքի և թե՛ մանկական գրադարանի դերը, քանի որ գրադարանը ո՛չ միայն սերմանում է ընթերցասիրություն, այլև հանդիսանում է հետաքրքիր և բազմակողմանի գիտելիքի հաղորդման աղբյուր երեխայի և նրա ընտանիքի համար:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման դարաշրջանում, տեղեկատվական հոսքերի ծավալների աճով պայմանավորված, թերևս, դժվարացել է ընթերցանության խթանումը մանուկների և պատանիների շրջանում, որը նոր մարտահրավերների առաջ է կանգնեցրել գրադարանավարներին: Գրադարանի ամենակարևոր գործառույթներից մեկը երեխաների ու պատանիների շրջանում նոր մեթոդներով և նորարարական սկզբունքներով ընթերցասիրության

արթնացումն է: Իսկ ինչպե՞ս մշակել այդ մեթոդները, որոնք հնարավորություն կընձեռեն երեխային դարձնելու գրքասեր և ընթերցասեր: Այստեղ կարևոր դերակատարում պետք է ունենա ընթերցանության կազմակերպումը, որը հիմնված լինի ո՛չ միայն հայրենական, այլև միջազգային փորձի ուսումնասիրման վրա:

Մանկապարտանեկան ընթերցանության և ընթերցասիրության խթանման գործում միջազգային համագործակցության դերակատարությունը՝ Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանի փորձի օրինակով

Գրադարանային հանրության հետ միջազգային համագործակցային կապերը արդի աշխարհում առավելապես նպաստում են գրադարանների զարգացմանը: Համագործակցության այս ձևաչափը թույլ է տալիս գրադարանավարներին ուսումնասիրել ոլորտի զարգացման միտումները, գնահատել սեփական գործունեությունը, ձեռքբերումներն ու խնդիրները: Գրադարանային աշխատողների համար հնարավորություն է ստեղծվում ընդլայնել իրենց մտահորիզոնը, բարելավել մասնագիտական գիտելիքներն ու մասնակցել զարգացման նոր հայեցակարգերի մշակմանը: Միջազգային փորձի փոխանակումը նաև ապահովում է հասանելիություն համաշխարհային մշակութային ժառանգությանը: Ժամանակակից տեխնոլոգիաների զարգացումն արդի աշխարհում ի հայտ է բերել գրադարանային համագործակցության նոր ձևաչափեր:

Խոսելով միջազգային համագործակցության ամրապնդմանը նպատակաուղղված ջանքերի մասին՝ անհրաժեշտ է առանձին անդրադարձ կատարել միջազգային գիտաժողովներին, գրքի տոնավաճառներին, ինչպես նաև՝ գրադարանային միությունների և ասոցիացիաների հետ համագործակցային ծրագրերի մշակմանն ու իրականացմանը:

Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանը համագործակցում է ինչպես հայրենական, այնպես էլ միջազգային պե-

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

տական-հասարակական մշակութային կազմակերպությունների հետ՝ իրականացնելով համատեղ ծրագրեր: Իր բազմամյա գործունեության ընթացքում գրադարանը աշխարհի բազմաթիվ երկրներում մասնակցել է գրքի միջազգային տարբեր փառատոնների, տոնավաճառների, գիտաժողովների, վերապատրաստման դասընթացների, մասնավորապես՝ Արաբական Միացյալ Էմիրություններ, Իտալիա, Ֆրանսիա, Շվեյցարիա, Իսպանիա, Ռուսաստան, Հունաստան և այլն, որոնք կարևոր հարթակ են եղել փորձի փոխանակման, նոր գործընկերների հետ հարաբերությունների հաստատման համար:

Նման ձևաչափ և լայն ընդգրկվածություն ունեցող միջոցառումներին մասնակցությունը գրադարանի համար նոր գաղափարներով և ծրագրերով ոգեշնչվելու առիթ է հանդիսացել: Այդպիսին էր իր տեսակով Հայաստանում միակը՝ «Դարձ առ գիրք» գրքարվեստի միջազգային ամենամյա փառատոնը, որի ընթացքում յուրաքանչյուր տարի կազմակերպվել են գիտագործնական համաժողովներ, սեմինարներ, վերապատրաստման դասընթացներ, գրքի տոնավաճառուցահանդեսներ, փորձի փոխանակումներ և այլն, որոնց մասնակցել են ոչ միայն գրադարանային ոլորտի հայ մասնագետները, այլև մասնագետներ ու ներկայացուցիչներ ամբողջ աշխարհից:

Գրադարանի նախաձեռնությամբ 2013 թվականից Հայաստանը անդամակցում է «Մանկապատանեկան գրքի միջազգային խորհրդին»¹: Ստեղծվել է «IBBY-Armenia» ազգային խորհուրդը, որի նպատակն է.

- համախմբել մանկապատանեկան գրքուրտի գործիչներին ընդհանուր խնդիրների շուրջ,
- նպաստել ընթերցանության խթանմանը, մանկապատանեկան գրքի հանրահռչակմանը և գրադարանային գործի բարելավմանը,

---

¹ IBBY, International Board on Books for Young People
<https://www.ibby.org/about/what-is-ibby> (11.11.2023)

➤ նպաստել գրադարանային ոլորտի մասնագետների շարունակական մասնագիտական կրթությանը,

➤ նպաստել գրահրատարակչական ոլորտի և գրքարվեստի, մասնավորապես՝ մանկագրության խթանմանը և գրքի նկարագարդման մշակույթի զարգացմանը:

Շարունակական համագործակցության արդյունքում գրադարանն առ այսօր իրականացնում է վերոնշյալ նպատակների իրականացմանը միտված ծրագրեր և միջոցառումներ: Ստորև անդրադառնանք դրանցից մի քանիսին:

Վերապատրաստման դասընթացներ

Կարևորելով փորձի փոխանակումը գրադարանային ոլորտի միջազգային գործընկերների հետ ընթերցանության կազմակերպման ու զարգացման գործում՝ գրադարանը 2015 թվականից սկսած յուրաքանչյուր տարի, գրողների, գրքի նկարագարողների, թարգմանիչների, գրադարանավարների և գրահրատարակիչների համար կազմակերպում և իրականացնում է վերապատրաստման դասընթացներ՝ ոլորտի օտարերկրյա համապատասխան մասնագետների ներգրավածությամբ:

Վարպետության դասընթացները վարել են՝ գրողների համար՝ Մանֆրեդ Թայգենը (Գերմանիա), նկարագարողների համար՝ Կլասս Վերպլանկը (Բելգիա), թարգմանիչների համար՝ Դանիել Հանը (Անգլիա), գրադարանավարների համար՝ Վիոլեն Կանմաչերը (Ֆրանսիա), Ջոհրե Ղայենին (Իրան), հրատարակիչների համար՝ Ֆլորիան Էնդրյուաը (Գերմանիա):

Դասընթացների հիմնական նպատակն է միջազգային փորձի փոխանակման միջոցով աջակցել ստեղծագործական աշխատանքի խթանմանը միտված մանկապատանեկան առավել հետաքրքիր և որակյալ գրքերի ստեղծմանը, որն իր հերթին ուղղակիորեն կնպաստի մանկապատանեկան ընթերցանության զարգացմանը: Վարպետության դասընթացների արդյունքում գրադարանը 6 գիրք, որոնք

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

ներկայացվել են Բոլոնիայի (Իտալիա) և Շարժայի (ԱՄԷ) գրքի միջազգային տոնավաճառներում:

Գրքի ճամբարներ մարզերի երեխաների համար

Գրադարանը, IBBY-ի հետ համագործակցությամբ, 2022 թ. կյանքի կոչեց ևս մի հետաքրքիր ծրագիր՝ «Գրքի ճամբար մարզերի երեխաների համար»: Ծրագրի շրջանակում կազմակերպվեցին ճամբարներ Տավուշի, Լոռու, Կոտայքի, Արմավիրի, Արագածոտնի, Սյունիքի մարզերում և Երևանում, որոնց ընթացքում երեխաները մասնակցեցին գրքային ընթերցումների ու քննարկումների, հեքիաթի նկարազարդումների և տիկնիկային բեմականացումների, հանդիպեցին ժամանակակից մանկագիրների հետ, այցելեցին մշակութային հաստատություններ, ընթերցեցին գրքեր և մասնակցեցին ընթերցանության մրցույթին: «Գրքի ճամբար մարզերի երեխաների համար» ծրագրի նպատակն է նպաստել մանկապատանեկան ընթերցանության մշակույթի զարգացմանը Հայաստանի ամբողջ տարածքում և, մասնավորապես, սահմանամերձ բնակավայրերում:

Մանկապատանեկան գրողների և մանկապատանեկան գրքի նկարազարդողների մրցույթ

2019 թ. գրադարանը մանկապատանեկան գրողների և մանկապատանեկան գրքի նկարազարդողների շրջանում IBBY-ի հետ համագործակցությամբ կազմակերպեց ստեղծագործական ներուժի բացահայտմանը և դրսևորմանը նպատակաուղղված մրցույթ՝ նպաստելով մանկագրության և ընթերցանության դերակատարության բարելավմանն ու հանրահռչակմանը, հայտնաբերելով, խրախուսելով և հանրությանը ճանաչելի դարձնելով մանուկների և պատանիների համար ստեղծագործող հայ հեղինակներին:

Մանկապատանեկան ընթերցանության անկյուններ ՀՀ մարզերում

Մանկապատանեկան ընթերցանությունը խթանելու նպատակով՝ 2019 թվականից սկսած իջոցառումներ են կազմակերպվել և

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

իրականացվել Հայաստանի մարզերում. ստեղծվել են նոր ու գունազարդ գրքերով համալրված ընթերցանության անկյուններ, մարզային գրադարանավարների համար իրականացվել են վերապատրաստման դասընթացներ, կազմակերպվել մանուկների և պատանիների շրջանում ընթերցանությունն ու ընթերցասիրությունը խթանող միջոցառումներ, հանդիպումներ, գրքի քննարկումներ:

2020 թ. մանկապատանեկան ընթերցանության անկյուններ ստեղծվեցին Տավուշի, Սյունիքի, Լոռու, Արագածոտնի և Կոտայքի մարզերի հինգ գրադարաններում, որոնք համալրվեցին նոր ու գունազարդ գրքերով, ինչպես նաև՝ ընթերցողների համար կազմակերպվեցին գրական ընթերցումներ, քննարկումներ և հանդիպումներ ժամանակակից գրողների հետ: Ծրագրի շրջանակում տեխնիկապես վերազինվել և նոր ու գունազարդ գրքերով համալրվել է Տավուշի մարզի Աչաջուր համայնքի մշակույթի տան փոքրիկ գրադարանը, որը սպասարկում է ո՛չ միայն տեղի երեխաներին ու պատանիներին, այլև մարզի սահմանամերձ բնակավայրերի ընթերցողներին:

Մարզային վերոնշյալ միջոցառումները նպատակ ունեն Հայաստանի մարզերի և գյուղական համայնքների երեխաների և պատանիների շրջանում հետաքրքրություն և սեր առաջացնել գրքի և ընթերցանության հանդեպ՝ գրական ընթերցումների, քննարկումների, ինչպես նաև՝ գրողների հետ հադիպումների և անմիջական շփումների միջոցով:

Օտարալեզու գրականության անկյունները խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանում

Գրադարանում գործում է օտարալեզու գրականության բաժին, որն սպասարկում է ավելի քան 50 լեզուներով գրականություն: Համագործակցության արդյունքում գրադարանում ստեղծվել են օտարալեզու գրականության առանձին անկյուններ.

1997-2011 թթ. գրադարանում, Գերմանիայի Գյոթեի անվան ինստիտուտի հետ համագործակցության արդյունքում, գործել է

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

«Գերմանական ընթերցասրահը»՝ գերմանալեզու հարուստ հավաքածուով:

2006 թվականից գրադարանում, Հայաստանի Հանրապետությունում Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատան աջակցությամբ, գործում է «Իրանական ընթերցասրահը»:

2014 թվականից գրադարանում, «Չայնա Հանբան» /“China Hanban”/ կազմակերպության հետ համագործակցությամբ, գործում է «Չինական անկյունը»:

2019 թվականին գրադարանում IBBY-ի, ինչպես նաև՝ IBBY UAE-ի և արաբական «Կալիմաթ» հիմնադրամի համատեղ ջանքերով և գործընկերությամբ, օտարալեզու գրականության մի քանի անկյունների կողքին բացվեց «Արաբական անկյունը», որով հնարավորություն ստեղծվեց արաբերենով հաղորդակցվող փախստական երեխաներին իրացնել գրադարանից օգտվելու իրենց իրավունքը:

«Մեծ աշխարհի մեր անկյունը» ստեղծագործական նախագիծ

2021 թ. գրադարանը մեկ այլ հետաքրքիր նախագիծ կենսագործեց՝ դարձյալ՝ IBBY-ի հետ համագործակցությամբ՝ «Մեծ աշխարհի մեր անկյունը» /վարպետության դաս՝ ստեղծագործական նախագիծ/, որի նպատակն էր Հայաստանի մարզերում ստեղծված ընթերցանության հինգ անկյունները զարգացնել ու դրանք վերածել նաև ստեղծագործական կենտրոնների, որտեղ կիրականացվեն վարպետության դասեր շնորհալի ստեղծագործող պատանիների համար, որոնք կվերարտադրեն իրենց ստացած գիտելիքը հեքիաթի, ավանդապատումի, պատմվածքի, էսսեի տեսքով: Ծրագրի նպատակն էր պատանիների ստեղծագործական ներուժն ուղղորդել գրական երկերի ստեղծմանը՝ նրանց հետագա ստեղծագործական զարգացման համար իրական նախադրյալներ ստեղծելով՝ ունենալու համար դերակատարություն ժամանակակից մշակութային կյանքում և մանկապատանեկան գրականության մեջ:

IBBY Կոնգրես

IBBY Կոնգրեսին, որ տեղի է ունենում երկու տարին մեկ անգամ և որին մասնակցում է Խնկո Ապոր անվան ազգային մանկական գրադարանը՝ անդամ 80 երկրների ներկայացուցիչների հետ, մտքեր են փոխանակվում մանկապատանեկան ընթերցանության խթանմանը վերաբերող ծրագրերի, դրանց արդյունքների և առաջիկա անելիքների մասին: Գրադարանային ծրագրեր են իրականացվում միջազգային կազմակերպությունների՝ «Գրադարանային ասոցիացիաների միջազգային դաշնության» (IFLA, International Federation of Library Associations), «Երաժշտական գրադարանների միջազգային դաշնության» (IAML, International Association of Music Libraries), «Միջազգային գրական ասոցիացիայի» (ILA, International Literacy Association) հետ, որոնց հետ համագործակցությամբ իրականացվում են և շարունակվում են իրականացվել մանկապատանեկան ընթերցանությունը խթանող ծրագրեր և վերապատրաստման դասընթացներ:

Գրադարանը մասնակցել է Իսպանիայում, Ֆրանսիայում և Բելգիայում կազմակերպված «Գրադարանների համաշխարհային տեսլականը» /IFLA, “Global Vision”/ խորագրով վերապատրաստման դասընթացներին, որոնց մասնակից հայ գրադարանավարները իրենց ստացած գիտելիքով և փորձով հետագայում փոխանակվել են մարզային և համայնքային գրադարանների իրենց գործընկերների հետ:

Գրադարանը «Աշխարհը նկարազարդ գրքի միջով» /IFLA, “World through picture books”/ էլեկտրոնային գրացուցակի համար ներկայացրել է տասը հայ հեղինակի գիրք՝ նպատակ ունենալով հանրահռչակել հայ գրողներին, հայ գիրքը, մշակույթն ու պատմությունը²²:

---

²² The World Through Picture Books <https://shorturl.at/abguZ> (11.11.2023)

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐ

Գրադարանը, համագործակցելով IAML-ի հետ, Հայաստանում պարբերաբար կազմակերպել է գիտագործնական համաժողովներ, սեմինարներ, ինչպես նաև՝ վերապատրաստման դասընթացներ, որին մասնակցել է շուրջ 100 գրադարանավար՝ հանրապետության մարզերից և Երևան քաղաքից:

2018 թվականից սկսած՝ գրադարանը մասնակցել է «Եվրոպական ժառանգության օրեր» ծրագրին՝ տարբեր միջոցառումներով ընթերցողներին ներկայացնելով եվրոպական ժողովուրդների լեզուն, մշակույթը, պատմությունը, գրականությունն ու մշակութային ոչ նյութական ժառանգությունը: 2023 թ. «Եվրոպական ժառանգության օրերի» շրջանակում գրադարանը մասնակցեց «Եվրոպական ժառանգության պատմություններ» ծրագրին՝ ներկայացնելով «Հեքիաթի դեսպաններ» ծրագիրը: Եվ ներկայացված 120 հայտերի շարքում, գրադարանի հայտը լավագույն քսանի մեջ հայտնվելով, հնարավորություն ստացավ մասնակցելու ծրագրի երկրորդ փուլի դրամաշնորհային մրցույթին: Դրամաշնորհային մրցույթին մասնակից քսան երկրներից միայն տասը (Իտալիա [2 հայտ], Ֆրանսիա, Հունաստան, Ուկրաինա, Գերմանիա, Լիտվա, Անգլիա [2 հայտ]) կարողացան հաղթահարել մրցութային փուլը, որոնց մեջ էր նաև Հայաստանի Հանրապետությունը:

Այս ծրագրի շրջանակում նախատեսվում է ՀՀ մարզերի երեխաների համար կազմակերպել «Եվրոպական ժառանգության ճամբար» և Հայաստանի մարզերից երկուսում ստեղծել եվրոպական գրականության անկյուններ, իրականացնել «Հեքիաթի դեսպաններ» ծրագիրը և կազմակերպել եվրոպական պետությունների ազգային մշակութային ժառանգության պահպանության կարևորության վերաբերյալ վարպետության դասեր, մանկապատանեկան գրքերի ընթերցումներ և քննարկումներ: Երեխաները կմասնակցեն նաև գրքի նկարազարդման վարպետության դասընթացին և կկատարեն «Մշակութային ժառանգությունն իմ աչքերով» թեմայով նկարզարդումներ,

որոնք ծրագրի ավարտին կներկայացվեն Երևանում կայանալիք համանուն ցուցահանդեսին:

Ամփոփում

Ժողովրդավարական հասարակության զարգացման և ժողովրդավարության պահպանման մեջ կարևոր են մանուկներին և պատանիներին մատուցվող գրադարանային ծառայությունները: Սակայն պետք է նշել, որ արդի հասարակության հիմնական խնդիրներից մեկը մանուկների և պատանիների ընթերցանության և ընթերցասիրության զարգացումն է, իսկ մանկական գրադարանների առաքելությունը՝ առկա բոլոր պաշարների օգտագործմամբ, միջազգային փորձի փոխանակմամբ, գրադարանային ոլորտի միջազգային կազմակերպությունների և օտարերկրյա մասնագետների հետ համագործակցությամբ, ընթերցանության խթանմանը նպաստելն է, քանի որ, ինչպես արդեն նշել ենք հողվածում, պետք է ընթերցասիրության սովորույթ ձևավորել դեռևս երեխայի վաղ հասակից:

Մանկական գրադարանների աշյունավետ և մասնագիտական կառավարումը պահանջում է ունենալ վերապատրաստված և նվիրյալ գրադարանավարներ, որոնք կնախագծեն, կկազմակերպեն, կիրականացնեն գրադարանային ծրագրեր և ծառայություններ՝ երեխաների արտադպրոցական կրթության ապահովման և բազմակողմանի զարգացման համար, իսկ մասնագիտական շարունակական կրթության մեջ կկարևորվեն միջազգային փորձի փոխանակումն ու համագործակցության հաստատումը և զարգացումը:

Կարող ենք փաստել, որ Խնկո Ապր անվան ազգային մանկական գրադարանը մանկապատանեկան ընթերցանության զարգացման և փորձի փոխանակման նպատակով պարբերաբար մասնակցել և մասնակցում է մանկապատանեկան գրքի միջազգային տոնավաճառների, համաժողովների, սեմինարների և այլ ծրագրերի՝ միջազգային գործընկերների հետ առավելագույնս համագործակցելով և նախագծելով ծրագրեր, որոնք նպաստում են մանկապատանեկան

նեկան ընթերցանության խթանմանը և ուղղորդված են նորարարությանը և նոր գաղափարների ձևավորմանը, ներդրմանը և արդյունավետ իրագործմանը:

THE ROLE OF INTERNATIONAL COOPERATION IN PROMOTING READING AMONG CHILDREN AND YOUNG ADULTS

NAIRA ATSHEMYAN

Khanko Aper National Children's Library

Keywords: Children's Library, International Cooperation, Promotion of Children's and Youth Reading, International Programs and Projects.

Library services to children and youth are essential in the development and maintenance of democratic society, offering them wide access and diversity of knowledge and self-education. However, it should be noted that one of the main problems of modern society is the development of reading and literacy of children and adolescents, and the mission of children's libraries is to contribute to the promotion of reading among children and adolescents using all available resources: exchange of international experience, cooperation with international organizations of the library sector and foreign specialists. Because it is necessary to form the habit of reading from the early age of the child. Library events are very important, which should be aimed at the promotion of children's book loving and reading, popularization of books and literature. Effective and professional management of children's libraries requires trained and committed librarians who will design, organize, implement library programs and services for the provision of extracurricular education and multifaceted development of children. We can state that Khanko Aper National Children's Library regularly participated and participates in international children's book fairs, conferences, seminars and other programs in order to develop children's and youth reading and exchange experience, cooperating with international partners to the maximum and designing programs that contribute to the promotion of children's and youth reading.